

KIRGIZİSTAN ÜLKE BİLGİ NOTU

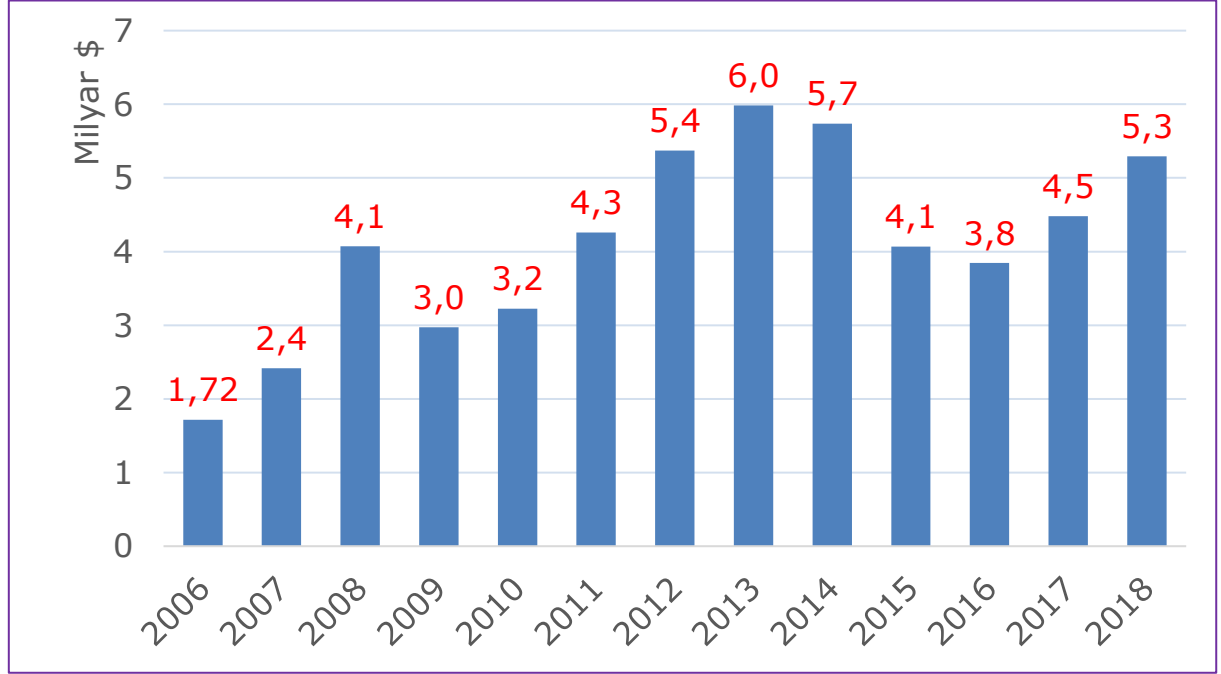

GENEL BİLGİLER

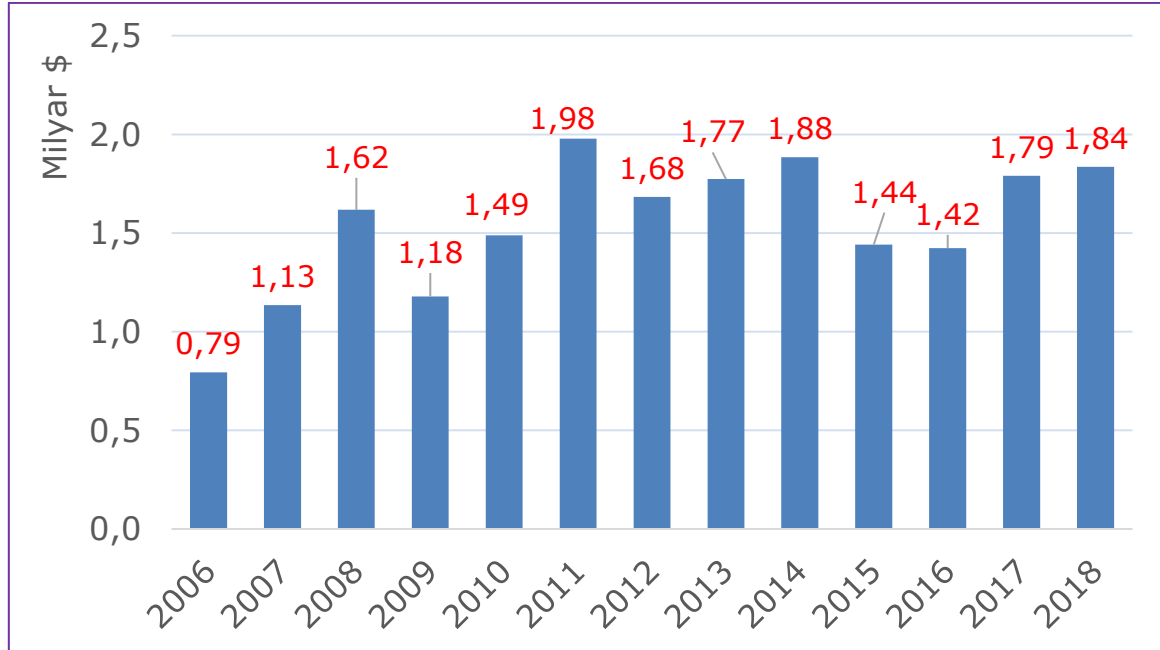
Resmi Adı	Kırgızistan Cumhuriyeti
Nüfus	6.315.800
Yüzölçümü	199.950 km ²
Dil	Kırgızca, Rusça
Başkent	Bişkek
Para Birimi	Kırgızistan Somu
Başlıca şehirleri	Bişkek, Oş, Celalabad, Tokmok, Narin
Devlet Başkanı	Sooronbay Ceenbekov (16 Ekim 2017)
GSYİH (Nominal)	8.092.836.608 \$ (8,1 Milyar \$)
KİŞİ BAŞINA GSYİH	3.877 \$ (2018)
GSYİH BÜYÜME HIZI (Reel)	% 3,5 (2018)
ENFLASYON ORANI	% 3,2 (2017)
İŞSİZLİK ORANI	% 5.96 (2018)
Kırgızistan'ın Toplam İthalatı	5.291.946.000 \$ (5,3 milyar \$)
Kırgızistan'ın Türkiye'den İthalatı	290.232.000 \$ (290,2 milyon \$)
Kırgızistan'ın Toplam İhracatı	1.835.179.000 \$ (1,8 milyar \$)
Kırgızistan'ın Türkiye'ye İhracatı	104.272.000 \$ (104,3 milyon \$)

KIRGIZİSTAN'IN DIŞ TİCARET VERİLERİ

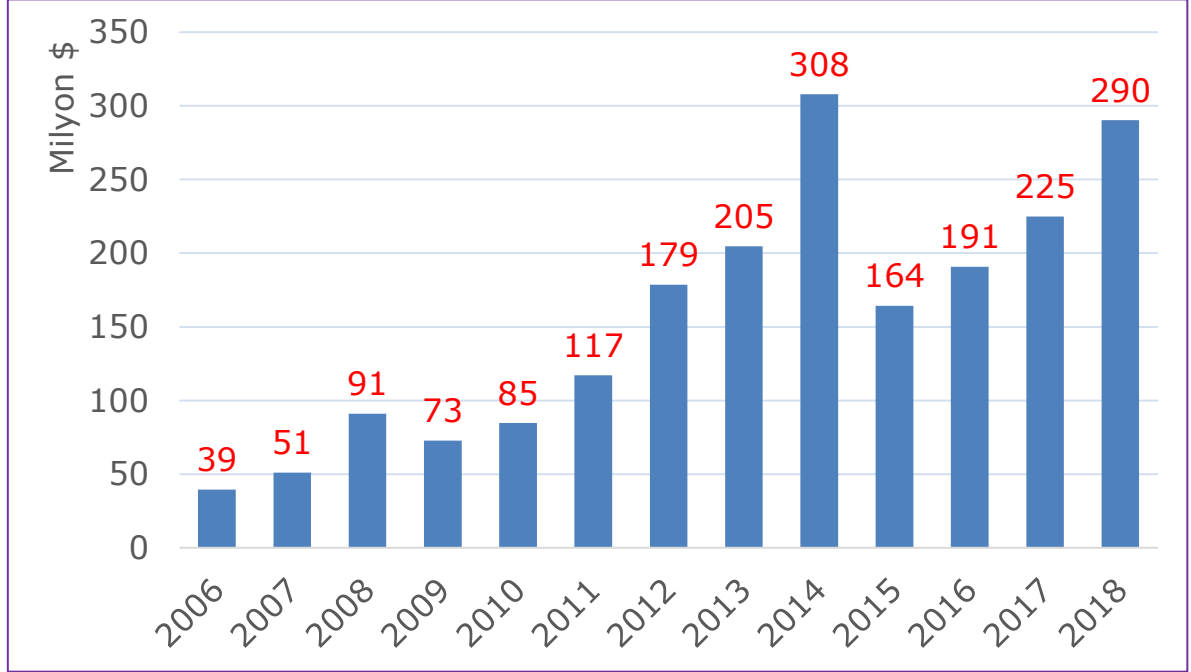
• **Kırgızistan'ın Dünyadan İthalatı**
(TradeMap, 2006-2018)

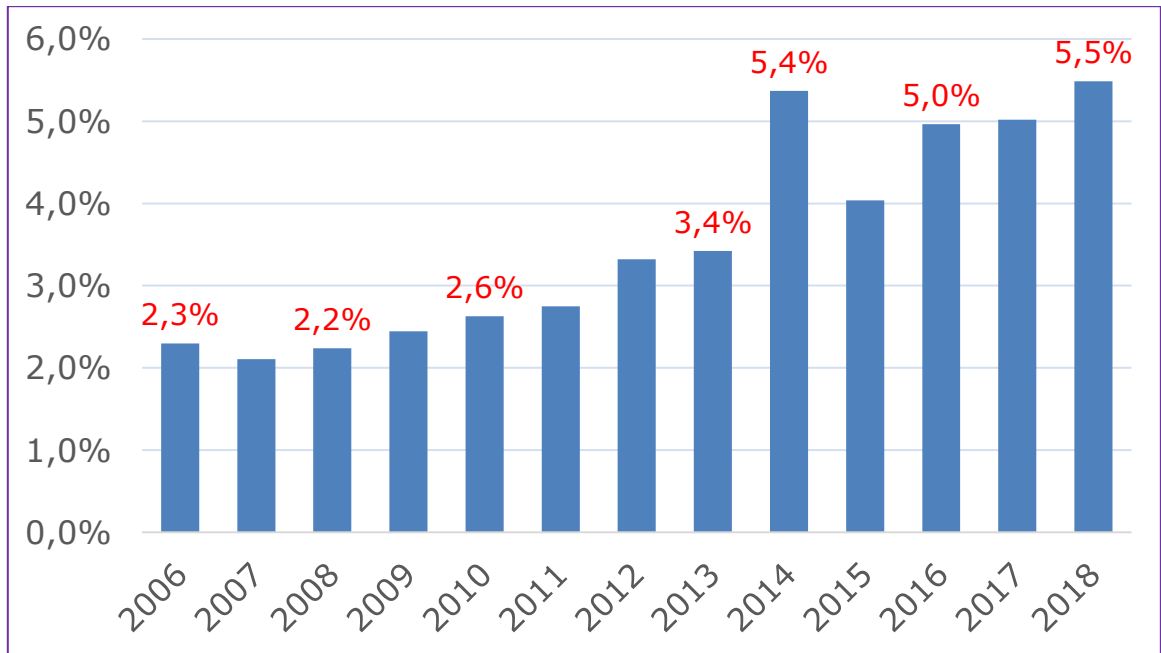
• **Kırgızistan'ın Dünyaya İhracatı**
(TradeMap, 2006-2018)

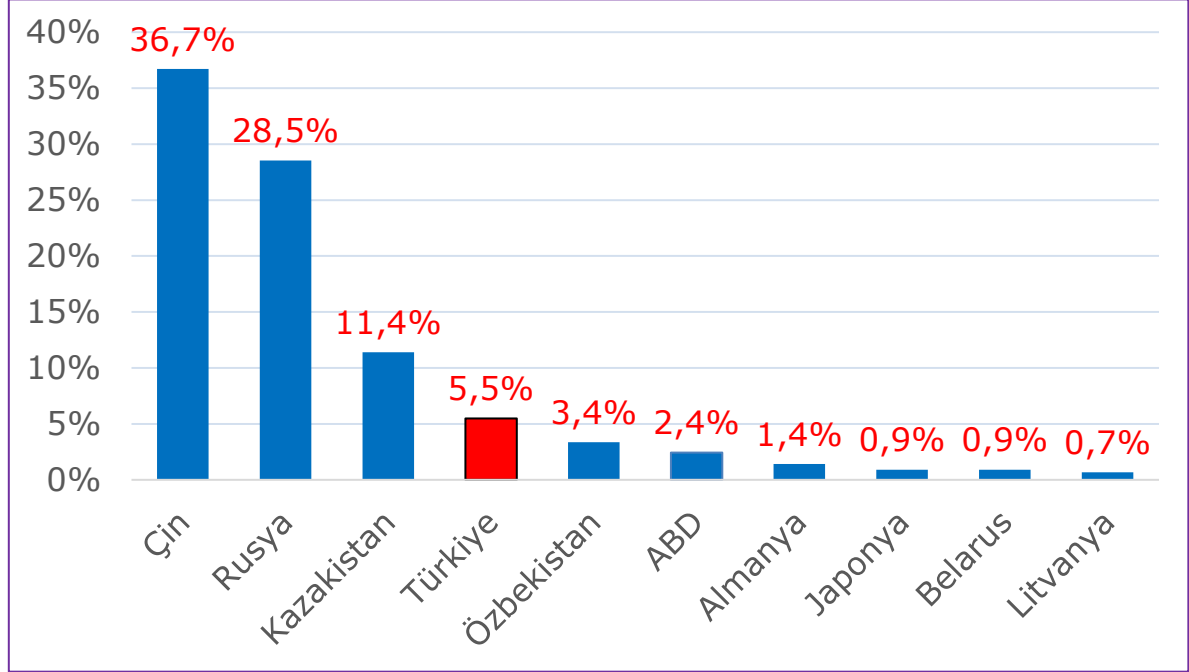
• **Kırgızistan'ın Türkiye'den İthalatı**
(TradeMap, 2006-2018)

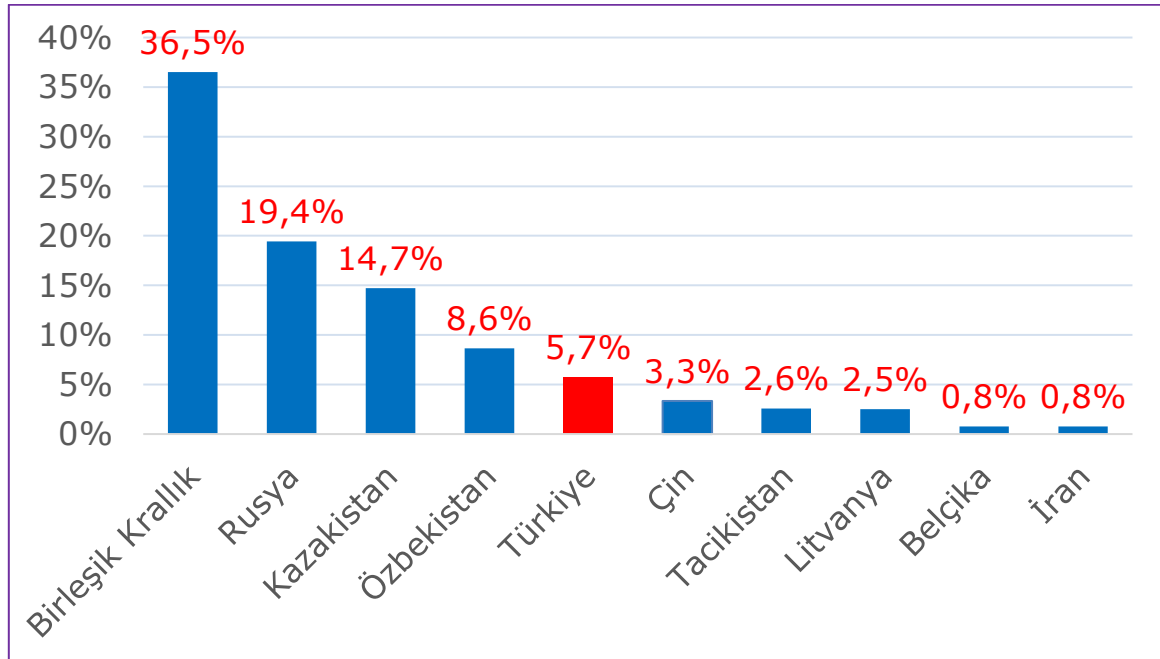
• **Kırgızistan'ın İthalatında Türkiye'nin Payı**
(TradeMap, 2006-2018)

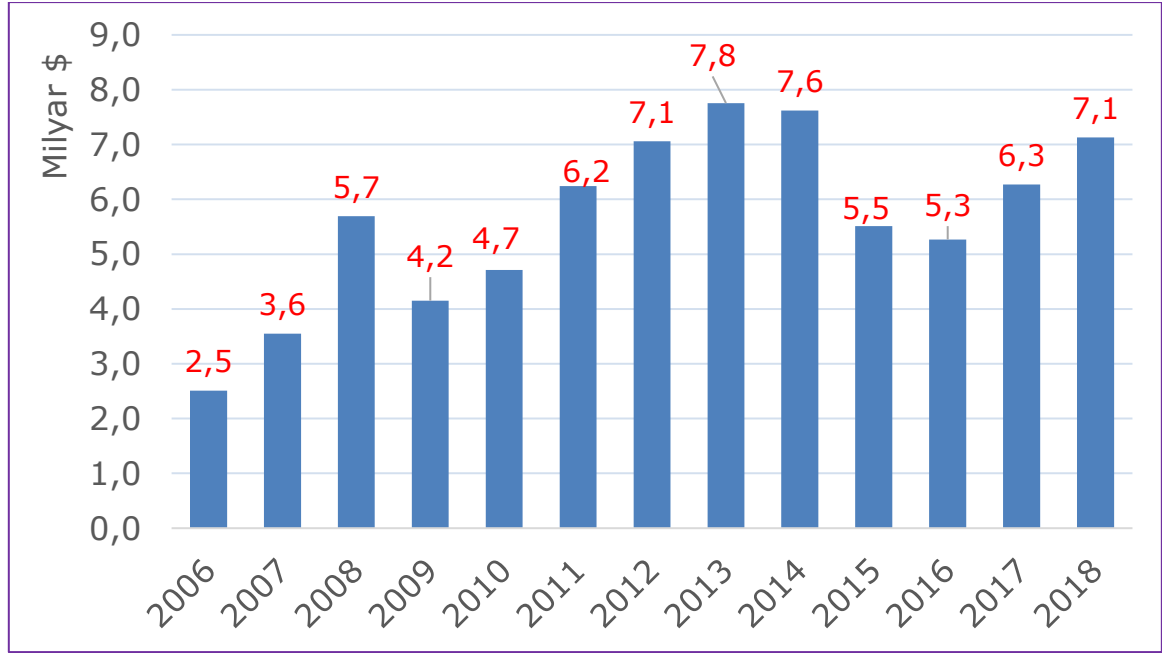
• **Kırgızistan'ın İthalatında Ülkeler**
(TradeMap, 2018)

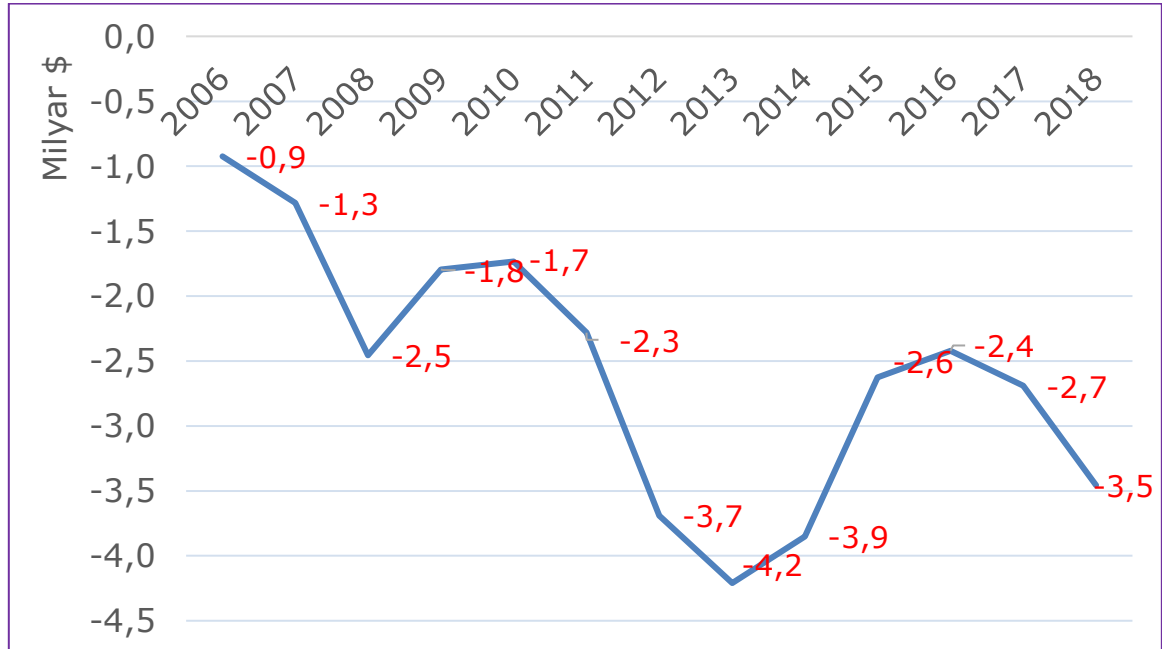
• **Kırgızistan'ın İhracatında Ülkeler**
(TradeMap, 2018)

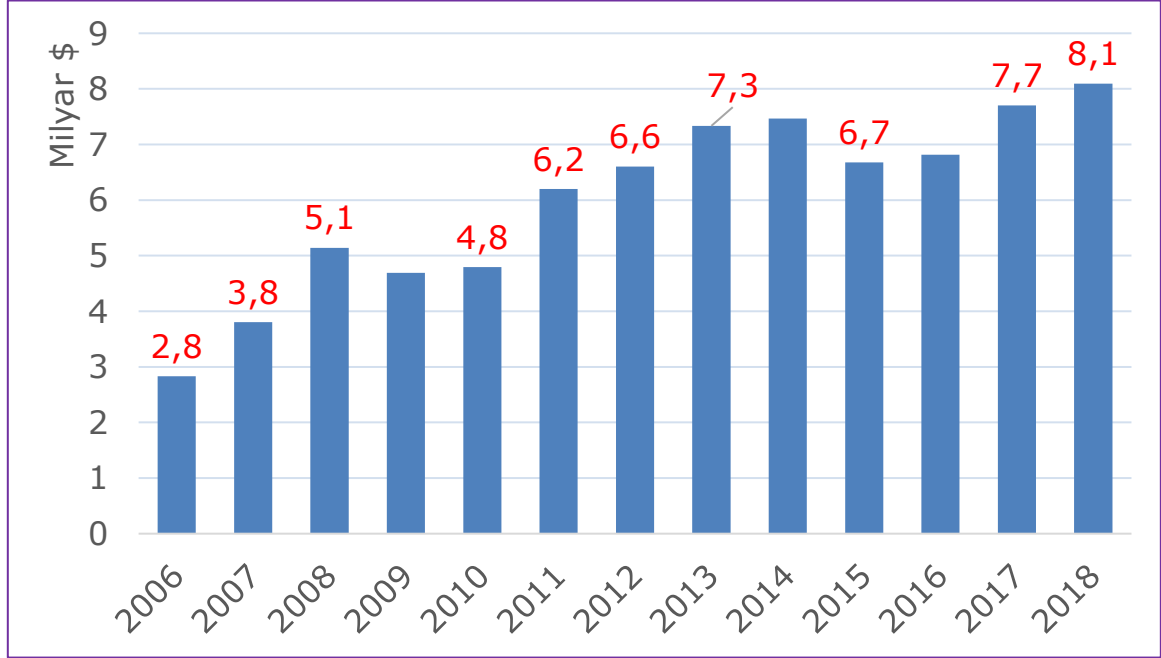
• **Kırgızistan'ın Dış Ticaret Hacmi**
(TradeMap, 2006-2018)

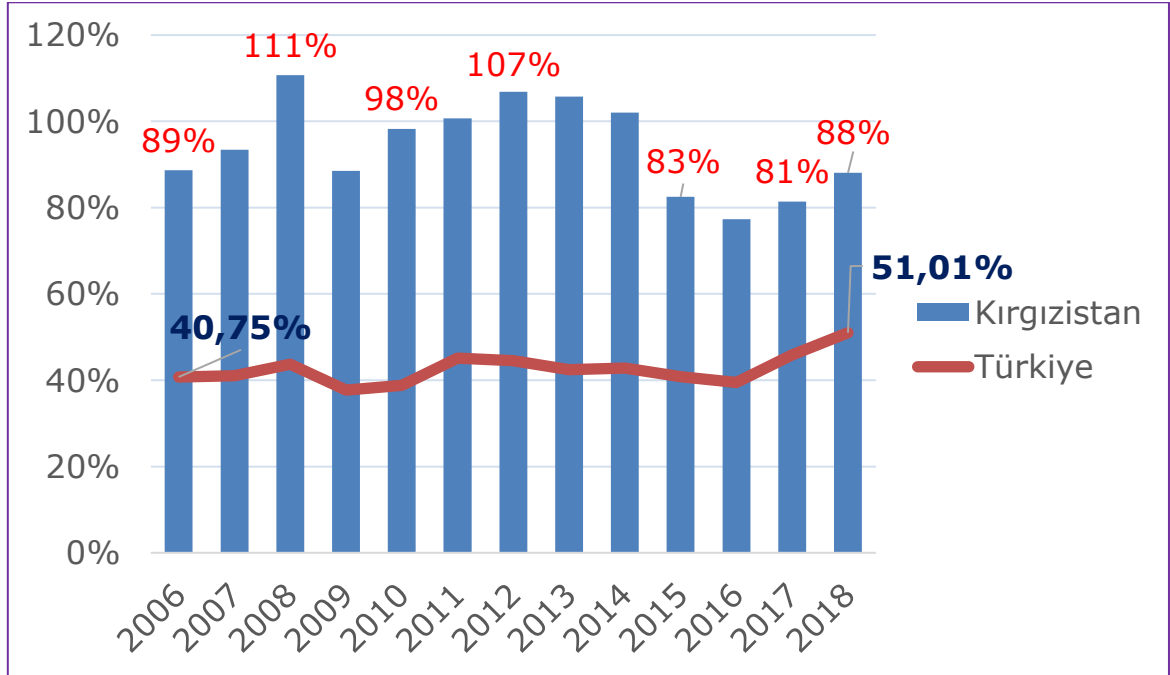
• **Kırgızistan'ın Dış Ticaret Dengesi**
(TradeMap, 2006-2018)

• **Kırgızistan'ın GSYH'si**
(Dünya Bankası, 2006-2018)

• **Kırgızistan'ın Dış Ticaret Hacminin GSYH'ye Oranı – Trade Openness (Türkiye ile karşılaştırma)**
(Dünya Bankası, TradeMap, 2006-2018)

• **Kırgızistan'a İhracatımızda Sektörler**
(TİM, Ocak-Ekim 2019)

SEKTÖR	Ocak-Ekim 2018 (x1000\$)	Ocak-Ekim 2019 (x1000\$)	Değişim
Çelik	1.052,34	2.044,51	94,30%
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	1.056,71	749,19	-29,10%
Demir ve Demir Dışı Metaller	5.276,34	6.238,88	18,20%
Deri ve Deri Mamulleri	8.880,07	5.416,47	-39,00%
Diğer Sanayi Ürünleri	210,52	63,43	-69,90%
Elektrik Elektronik	14.802,66	17.458,57	17,90%
Fındık ve Mamulleri	0,53	0,39	-26,80%
Gemi ve Yat	31,09	28,14	-9,50%
Halı	5.348,41	4.211,82	-21,30%
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	128.292,54	58.287,30	-54,60%
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	4.882,47	6.005,34	23,00%
İklimlendirme Sanayii	5.924,17	5.528,01	-6,70%
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	25.883,48	25.813,14	-0,30%
Kuru Meyve ve Mamulleri	1.129,95	3.768,31	233,50%
Madencilik Ürünleri	183,25	231,59	26,40%
Makine ve Aksamları	18.575,93	13.673,45	-26,40%
Meyve Sebze Mamulleri	65,89	102,85	56,10%
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	7.166,54	7.669,93	7,00%
Mücevher	48.267,61	74.217,40	53,80%
Otomotiv Endüstrisi	9.809,93	8.674,96	-11,60%
Savunma ve Havacılık Sanayii	259,1	491,47	89,70%
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	334,32	1.552,99	364,50%
Süs Bitkileri ve Mamülleri	268,56	170,12	-36,70%
Tekstil ve Hammaddeleri	22.886,35	77.607,27	239,10%
Tütün	748,38	1.759,55	135,10%
Yaş Meyve ve Sebze	278,81	263,07	-5,60%
Zeytin ve Zeytinyağı	93,11	116,88	25,50%

• **Kırgızistan'ın Dünyadan İthalatında İlk 30 6'lı GTİP Kodlu Ürün (Tablo I)**
(TradeMap, 2018)

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	Kırgızistan'ın İthalatı
'271019	Diğer yağlar ve müstahzarlar	489,4 milyon \$
'271012	Petrol ve bitümenli yağlardan elde edilen hafif yağlar ve müstahzarları (petrol veya bitümenli yağ oranı \geq %70)	306,7 milyon \$
'640299	Ayakkabı; dış taban yüzü kauçuk, diğer	201,9 milyon \$
'300490	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan diğer ilaçlar	128,8 milyon \$
'851712	Hücresel ağlar için veya diğer kablosuz ağlar için telefonlar	108,4 milyon \$
'830242	Mobilyalar için adi metallerden diğer donanım, tertibat vb. eşya	82,4 milyon \$
'240220	Tütün içeren sigaralar	78,5 milyon \$
'551599	Devamsız sentetik elyafın diğer karışımları ile dokumalar	69,2 milyon \$
'640690	Ayakkabı için diğer aksam	60,3 milyon \$
'271121	Doğal gaz (gaz halinde)	46,2 milyon \$
'600410	Örme veya kroşe mensucat (en>30cm, elastomerik iplik $>$ %5) (60.01 Pozisyonundakiler hariç)	45,4 milyon \$
'721420	Köşeli çubuklar (çentik, yiv, oluk vb şekil bozuklukları olan)	42,7 milyon \$
'540833	Diğer dokunmuş mensucat; renkli ipliklerden	41,6 milyon \$
'880240	Uçak ve diğer hava taşıtları (boş ağırlık $>$ 15000 kg)	39,4 milyon \$

• **Kırgızistan' Dünyadan İthalatında İlk 30 6'lı GTİP Kodlu Ürün (Tablo II)**
(TradeMap, 2018)

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	Kırgızistan'ın İthalatı
'610342	Erkek/erkek çocuk için pantolon, askılı tulum, kısa pantolon ve şort pamuktan (örme veya kroşe)	39 milyon \$
'551299	Dokunmuş mensucat; sentetik devamsız lif<%85, baskılı	34 milyon \$
'220210	Sular (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş) alkolsüz diğer içecekler	32,9 milyon \$
'180690	Diğer çikolata, kakao içeren gıda müstahzarları	31,1 milyon \$
'640291	Ayakkabı; bileği örten	30,6 milyon \$
'151219	Ayçiçeği tohumu yağları (diğer)	30,3 milyon \$
'611430	Diğer giyim eşyası; sentetik ve suni liflerden (örme veya kroşe)	27,9 milyon \$
'870899	Kara taşıtları için diğer aksam, parçaları	25,7 milyon \$
'961900	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	23 milyon \$
'020714	Horoz ve tavukların parçalanmış et ve sakatatı (dondurulmuş)	21,8 milyon \$
'310230	Amonyum nitrat	21,3 milyon \$
'870120	Çekiciler; yarı römorklar için	20,6 milyon \$
'843149	Ağır iş makinelerinin aksam-parçaları	20,6 milyon \$
'540832	Diğer dokunmuş mensucat; boyanmış	20,2 milyon \$
'270119	Diğer taşkömürleri	20 milyon \$
'610442	Kadın/kız çocuk için elbise; pamuktan (örme veya kroşe)	19,9 milyon \$

• **Kırgızistan'ın Dünyaya İhracatında İlk 30 6'lı GTİP Kodlu Ürün (Tablo I)**
(TradeMap, 2018)

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	Kırgızistan'ın İhracatı
'710812	Altın (diğer işlenmemiş şekillerde olanlar, para yerine kullanılmayan)	664,2 milyon \$
'261690	Diğer kıymetli metal cevherleri ve konsantreleri	124,5 milyon \$
'740400	Bakır hurda ve döküntüler	107,6 milyon \$
'610610	Kadın/kız çocuk için pamuktan bluz, gömlek, gömlek-bluz	93,3 milyon \$
'271019	Diğer yağlar ve müstahzarlar	68,8 milyon \$
'071333	Adi fasulye (beyaz fasulye dahil) (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	44,9 milyon \$
'520100	Pamuk (kardesiz, taranmamış)	37,6 milyon \$
'870891	Kara taşıtları için radyatörler vb. aksam ve parçaları	30,5 milyon \$
'880240	Uçak ve diğer hava taşıtları (boş ağırlık >15000 kg)	30,3 milyon \$
'700529	Perdahlanmış, levha, yaprak halinde, takviyesiz diğer camlar	29,4 milyon \$
'252329	Çimento; portland; diğer	25,4 milyon \$
'270900	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	17,3 milyon \$
'271600	Elektrik enerjisi	16,3 milyon \$
'271012	Petrol ve bitümenli yağlardan elde edilen hafif yağlar ve müstahzarları (petrol veya bitümenli yağ oranı >=%70)	15,8 milyon \$

• Kırgızistan'ın Dünyaya İhracatında İlk 30 6'lı GTİP Kodlu Ürün (Tablo II)
(TradeMap, 2018)

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	Kırgızistan'ın İhracatı
'720449	Diğer döküntü ve hurdalar	13 milyon \$
'610590	Erkek/erkek çocuk için gömlek; dokumaya elverişli diğer maddelerden (örme veya kroşe)	12,8 milyon \$
'610343	Erkek/erkek çocuk için pant.,askılı tulum,kısa pant.ve şort sent.liflerden (örme veya kroşe)	12,2 milyon \$
'392330	Plastikten damacana, şişe, matara vb eşya	10,9 milyon \$
'190590	Diğer ekmekçi mamulleri	10,8 milyon \$
'071332	Küçük kırmızı fasulye (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	10,7 milyon \$
'270119	Diğer taşkömürleri	10,7 milyon \$
'240220	Tütün içeren sigaralar	10,5 milyon \$
'170199	Kimyaca saf sakkaroz ve diğer şekerler	10,4 milyon \$
'392390	Plastikten eşya taşıma, ambalajlama malzemesi, benzeri eşya	10,1 milyon \$
'040510	Tereyağı	9,5 milyon \$
'870899	Kara taşıtları için diğer aksam, parçaları	9,3 milyon \$
'270210	Linyit (ağlomere edilmemiş)	9,2 milyon \$
'640199	Ayakkabı; yüzü kauçuk ve plastik diğer (su geçirmez)	9 milyon \$
'760200	Alüminyum döküntü ve hurdaları	8,7 milyon \$

• Kırgızistan'ın Türkiye'den İthalatında İlk 30 6'lı GTİP Kodlu Ürün (Tablo I)
(TradeMap, 2018)

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	Kırgızistan'ın İthalatı
'600410	Örme veya kroşe mensucat (en>30cm, elastomerik iplik >%5) (60.01 Pozisyonundakiler hariç)	20,6 milyon \$
'610442	Kadın/kız çocuk için elbise; pamuktan (örme veya kroşe)	13,5 milyon \$
'611420	Diğer giyim eşyası; pamuktan (örme veya kroşe)	11,8 milyon \$
'610342	Erkek/erkek çocuk için pant.,askılı tulum,kısa pant.ve şort pamuktan (örme veya kroşe)	11,7 milyon \$
'300490	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan diğer ilaçlar	9,9 milyon \$
'961900	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	6,6 milyon \$
'640299	Ayakkabı; dış taban yüzü kauçuk, diğer	5 milyon \$
'620342	Erkek/erkek çocuk için kısa pantolon, şort vs. pamuktan	4,8 milyon \$
'840991	Benzinli motorlar için aksam; parçalar	4,8 milyon \$
'611030	Kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler vb. eşya; sentetik veya suni liflerden (örme veya kroşe)	4,7 milyon \$
'640399	Ayakkabı; yüzü deriden, diğer	4,6 milyon \$
'321410	Macunlar, reçineli çimento vb.ile boyacılıkta kullanılan dolgu ve sıvama maddeleri	4,2 milyon \$
'420310	Deri ve köseleden giyim eşyası	3,7 milyon \$
'640590	Ayakkabı, diğer (yüzü deri, dokuma maddesi olmayan)	3,6 milyon \$
'610910	Tişört, fanila, atlet, kaşkorse vb. giyim eşyası; pamuktan (örme veya kroşe)	3,5 milyon \$

• Kırgızistan'ın Türkiye'den İthalatında İlk 30 6'lı GTİP Kodlu Ürün (Tablo II)
(TradeMap, 2018)

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	Kırgızistan'ın İthalatı
'620920	Bebek için giyim eşyası ve aksesuar; pamuktan	3,4 milyon \$
'500790	Diğer ipek mensucat	3,3 milyon \$
'711319	Diğer kıymetli metal-kaplamalarından mücevherci eşyası	3 milyon \$
'611120	Bebekler için giyim eşyası ve aksesuarı; pamuktan (örme veya kroşe)	2,8 milyon \$
'620462	Kadın/kız çocuk için pantolon, şort vs. pamuktan	2,7 milyon \$
'611020	Kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler vb. eşya; pamuktan (örme veya kroşe)	2,7 milyon \$
'620520	Erkek/erkek çocuk için gömlek; pamuktan	2,6 milyon \$
'851660	Diğer elektrikli fırınlar, ocaklar, ızgaralar vb.	2,5 milyon \$
'610290	Kadın/kız çocuk için manto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anorak, vb. eşya; dokumaya elverişli diğer maddelerden(örme/kroşe)	2,4 milyon \$
'610322	Erkek/erkek çocuk için takımlar; pamuktan (örme veya kroşe)	2,2 milyon \$
'611490	Diğer giyim eşyası; dokunabilir diğer maddelerden (örme veya kroşe)	2 milyon \$
'851690	Elektrikli ev aletlerinin aksam, parçaları	2 milyon \$
'570242	Halılar ve diğer yer kaplamaları; sent. / suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan	2 milyon \$
'630231	Yatak çarşafı (pamuktan, diğer hallerde)]	1,9 milyon \$
'610620	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek bluz; sentetik/suni liften	1,9 milyon \$

• **Kırgızistan Pazarında En Yüksek Pazar Payına Sahip Olduğumuz Ürünler**
(TradeMap, 2018, "Kırgızistan'ın Türkiye'den ve Dünya'dan İthalatı > 1 Milyon \$")

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	Kırgızistan'ın Türkiye'den İthalatı	Kırgızistan'ın Dünyadan İthalatı	Pazar Payımız
'500790	Diğer ipek mensucat	3,3 milyon \$	3,3 milyon \$	99,73%
'500720	Diğer mensucat; ipek-döküntüsü=>%85 ağırlık, baret hariç	1,4 milyon \$	1,4 milyon \$	99,56%
'846310	Çubuk, boru, profil, tel vb. çekme tezgahları	1,3 milyon \$	1,3 milyon \$	99,16%
'630419	Yatak örtüleri (diğer hallerde)	1,1 milyon \$	1,1 milyon \$	98,98%
'620311	Erkek/erkek çocuk için takım elbise; yün/ince kıldan	1,2 milyon \$	1,2 milyon \$	98,36%
'580219	Havlü cinsi buklemi mensucat (pamuktan)	1,1 milyon \$	1,1 milyon \$	98,20%
'621490	Şal; dokunabilir diğör maddelerden	1 milyon \$	1,1 milyon \$	95,96%
'610620	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek bluz; sentetik/suni liften (örme veya kroşe)	1,9 milyon \$	2 milyon \$	93,51%
'390931	Poli (metilen fenil izosiyanat) (ham MDI, polimerik MDI) (ilk şekilde)	1,2 milyon \$	1,4 milyon \$	87,96%
'620319	Erkek/erkek çocuk için takım elbise; dokunabilir diğör maddeden	1,4 milyon \$	1,6 milyon \$	87,23%

• **Kırgızistan Pazarında Pazar Payımızın Olmadığı Ürünler**

(TradeMap, 2018, "Kırgızistan'ın Dünyadan ithalatı & Türkiye'nin dünyaya ihracatı > 10 milyon \$")

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	Kırgızistan'ın Dünyadan İthalatı	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Kırgızistan'ın Türkiye'den İthalatı
'721420	Köşeli çubuklar (çentik, yiv, oluk vb. şekil bozuklukları olan)	42,7 milyon \$	3,2 milyar \$	-
'870322	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1000cm ³ <silindir=<1500 cm ³)	12,6 milyon \$	2,8 milyar \$	-
'271012	Petrol ve bitümenli yağlardan elde edilen hafif yağlar ve müstahzarları (petrol veya bitümenli yağ oranı >=%70)	306,7 milyon \$	1,9 milyar \$	-
'870210	Minibüs, midibüs ve otobüs; dizel veya yarı dizel, kapasitesi >=10 kişi	1,6 milyon \$	1,8 milyar \$	-
'110100	Buğday unu/mahlut unu	13,8 milyon \$	1 milyar \$	-
'720839	Sıcak mamul demir, çelik rulo (kalınlık<3mm. diğer)	11,9 milyon \$	834,6 milyon \$	-
'721391	Filmaşın (çap<14mm. enine kesiti daire şeklinde)	8 milyon \$	735,5 milyon \$	-
'721049	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri (genişlik=>600mm, oluklu hariç, başka usulle çinko ile kaplanmış)	19,6 milyon \$	705,6 milyon \$	-
'283620	Sodyum karbonat	6,7 milyon \$	600 milyon \$	-
'730661	Demir/çelikten kaynaklı borular; kesiti kare veya dikdörtgen şeklinde	15,4 milyon \$	533 milyon \$	-

• **Kırgızistan'da Pazar Payımızı Kaybettiğimiz Ürünler**

(TradeMap, 2017-2018, "Kırgızistan'ın 2018'de Dünyadan İthalatı > 1 milyon \$")

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	Kırgızistan'ın Türkiye'den İthalatı 2017	Kırgızistan'ın Dünyadan İthalatı 2017	Kırgızistan'ın Türkiye'den İthalatı 2018	Kırgızistan'ın Dünyadan İthalatı 2018
'850422	Sıvı dielektrik transformatörleri;650 kVA<gücü<10 000kVA	1,6 milyon \$	3,3 milyon \$	-	1 milyon \$
'870590	Özel amaçlı diğer motorlu taşıtlar	542 bin \$	12,5 milyon \$	-	4,5 milyon \$
'950890	Atlıkarınca, salıncak, atış standları, diğ. fuar ve panayır için eşya vb.	216 bin \$	0,8 milyon \$	-	1,1 milyon \$
'852580	Televizyon kameraları, dijital kameralar, görüntü kaydedici kameralar	53 bin \$	4,2 milyon \$	-	3,6 milyon \$
'731700	Demir/çelik çiviler, pünezler vb.	46 bin \$	3,9 milyon \$	-	3,9 milyon \$
'680790	Asfalttan/benzeri maddeden eşya (diğer)	44 bin \$	1,8 milyon \$	-	1,3 milyon \$
'720990	Demir/alaşımsız çelikten yassı diğer mamüller (soğuk hadde, genişlik>=600mm); kaplanmamış	37 bin \$	2,8 milyon \$	-	7,5 milyon \$
'283620	Sodyum karbonat	35 bin \$	6,6 milyon \$	-	6,7 milyon \$
'820719	İş gören kısımları diğer maddelerden kaya delme/sondaj aletleri	30 bin \$	0,3 milyon \$	-	1,2 milyon \$
'732591	Demir/çelikten öğütücü bilyeler ve öğütmeye mahsus benzeri eşya	25 bin \$	1,1 milyon \$	-	1,3 milyon \$

• **Kırgızistan'a İhracatımızın Değer Olarak En Çok Arttığı Ürünler**
(TradeMap, 2018, "Kırgızistan'ın 2018'de Türkiye'den ithalatı > 1 milyon \$")

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	Kırgızistan'ın Türkiye'den İthalatı 2017	Kırgızistan'ın Türkiye'den İthalatı 2018	Pazar Kazancı
'600410	Örme veya kroşe mensucat (en>30cm, elastomerik iplik >%5) (60.01 Pozisyonundakiler hariç)	8,9 milyon \$	20,6 milyon \$	11,7 milyon \$
'611420	Diğer giyim eşyası; pamuktan (örme veya kroşe)	7,1 milyon \$	11,8 milyon \$	4,7 milyon \$
'610442	Kadın/kız çocuk için elbise; pamuktan (örme veya kroşe)	9 milyon \$	13,5 milyon \$	4,5 milyon \$
'840991	Benzinli motorlar için aksam; parçalar	1,7 milyon \$	4,8 milyon \$	3,1 milyon \$
'610910	Tişört, fanila, atlet, kaşkorse vb. giyim eşyası; pamuktan (örme veya kroşe)	1 milyon \$	3,5 milyon \$	2,5 milyon \$
'711319	Diğer kıymetli metal-kaplamalarından mücevherci eşyası	564 bin \$	3 milyon \$	2,4 milyon \$
'620342	Erkek/erkek çocuk için kısa pantolon, şort vs. pamuktan	2,9 milyon \$	4,8 milyon \$	1,9 milyon \$
'843710	Tohum, hububat, baklagil temizleme makine ve cihazları	102 bin \$	1,8 milyon \$	1,7 milyon \$
'420310	Deri ve köseleden giyim eşyası	2,1 milyon \$	3,7 milyon \$	1,6 milyon \$
'382499	Kimya sanayii veya kimya sanayiine bağlı sanayilerde kullanılan diğer kimyasal ürünler ve müstahzarlar	323 bin \$	1,8 milyon \$	1,5 milyon \$

• **Kırgızistan'a İhracatımızın Değer Olarak En Çok Azaldığı Ürünler**
(TradeMap, 2018, "Kırgızistan'ın 2018'de Türkiye'den ithalatı > 1 milyon \$")

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	Kırgızistan'ın Türkiye'den İthalatı 2017	Kırgızistan'ın Türkiye'den İthalatı 2018	Pazar Kaybı
'961900	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	8,4 milyon \$	6,6 milyon \$	-1,8 milyon \$
'611020	Kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler vb. eşya; pamuktan (örme veya kroşe)	4 milyon \$	2,7 milyon \$	-1,4 milyon \$
'620920	Bebek için giyim eşyası ve aksesuar; pamuktan	4,5 milyon \$	3,4 milyon \$	-1,1 milyon \$
'640590	Ayakkabı, diğer (yüzü deri, dokuma maddesi olmayan)	4,5 milyon \$	3,6 milyon \$	-896 bin \$
'610322	Erkek/erkek çocuk için takımlar; pamuktan (örme veya kroşe)	2,3 milyon \$	2,2 milyon \$	-123 bin \$
'621132	Erkek/erkek çocuk için diğer giyim eşyası; pamuktan	1,4 milyon \$	1,3 milyon \$	-94 bin \$
'610620	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek bluz; sentetik/suni liften (örme veya kroşe)	1,9 milyon \$	1,9 milyon \$	-24 bin \$
'170490	Kakao içermeyen diğer şeker mamulleri	1,1 milyon \$	1,1 milyon \$	-9 bin \$

TÜRKİYE – KIRGIZİSTAN RCA ANALİZİ

Kırgızistan RCA Analizi

Kırgızistan dünyadan 3.543 Türkiye'den ise 1.424 ürün tedarik etmektedir. Türk ihracatçılarının Kırgızistan pazarına daha hiç satamadığı Kırgızistan ithalatçılarının da Türkiye yerine başka ülkelerden tedarik ettiği toplamda 2.119 farklı 6'lı GTİP kodlu ürünün (bunların 87 tanesini Türkiye hiç ihraç etmemekte, bu ülkeye daha satılabilecek 2.032 ürün olduğu görülmektedir) olduğu açıkça görülmektedir. Böylece Kırgızistan'a 1.424 ürün ihraç eden ihracatçılarımızın toplamda 3.456 ürün ihraç edebilecekleri tespit edilmiştir.

Kırgızistan'ın dünyadan ithal ettiği Türkiye'den ise ithal etmediği 2.119 üründe 2018 yılında dünyadan toplam 1,65 milyar dolarlık Türkiye'den alabileceği fakat almadığı 2.032 üründe ise 1,58 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. Türkiye ise Kırgızistan ile aralarındaki ticarete konu olabilecek bu 2.032 üründe (87 ürünü Türkiye dünyaya ihraç etmemektedir) dünyaya toplam 45,7 milyar dolarlık ihracat yaparken bu ihracatın ülkenin toplam ihracatı (168 milyar dolar) içindeki payı ise %27 olarak gerçekleşmiştir. Tespit edilen 2.032 üründe Kırgızistan'ın dünyadan ithalatı ise 1,58 milyar dolar olurken bu ithalatın ülkenin toplam ithalatı içindeki payı ise %30 olarak gerçekleşmiştir.

Türk ihracatçılarının ilk aşamada Kırgızistan'ın Türkiye'den alabileceği fakat almadığı 2.032 üründe dünyadan yaptığı 1,58 milyar dolarlık ithalattan pay alması mümkün görülmektedir.

• **Kırgızistan'ın Türkiye'den İthal Edebileceği Ürünlerin Analizi (2018)**

Türk İhraç Ürünlerinin RCA Değeri	Ürün Sayısı	Kırgızistan'ın Dünyadan İthalatı	Kırgızistan'ın Türkiye'den İthalatı	Kırgızistan'ın Türkiye'den İthalatının Payı
Kırgızistan'ın Dünyadan İthal Ettiği Ürünler	3.543	5,3 milyar \$	290 milyon \$	5,5%
Kırgızistan'ın Türkiye'den İthal Ettiği Ürünler	1.424	3,6 milyar \$	290 milyon \$	8,0%
Kırgızistan'ın Türkiye'den İthal Edebileceği Ürünlerin Tamamı	3.456	5,2 milyar \$	290 milyon \$	5,6%
Kırgızistan'ın Türkiye'den İthal Etmediği Ürünler	2.032	1,6 milyar \$	-	0,0%
Kırgızistan'ın ithalatında RCA Değeri 1'in Altında Olan ve Türkiye'den İthalat Edebileceği Türk İhraç Ürünleri	2.244	2,9 milyar \$	77 milyon \$	2,7%
Kırgızistan'ın ithalatında RCA Değeri 1 ve Üzerinde Olan ve Türkiye'den İthal Edebileceği Türk İhraç Ürünleri	1.212	2,3 milyar \$	213 milyon \$	9,1%
Kırgızistan'a İhraç Edilen ve RCA Değeri 1 ve Üzerinde Olan Türk İhraç Ürünleri	721	1,7 milyar \$	213 milyon \$	12,6%

Kırgızistan, 2018 yılında dünyadan 5,3 milyar dolarlık 3.543 ürün, **Türkiye'den ise 290 milyon dolarlık 1.424 ürün ithal etmiştir.** Kırgızistan'ın Türkiye'den ithal edebileceği ve Türkiye yerine diğer ülkelerden ithal ettiği 1,6 milyar dolarlık 2.032 ürün daha mevcuttur.

Yapılan RCA analizi sonucunda Kırgızistan'ın Dünyadan ithal ettiği 3.543 ürün içinde Türkiye'nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu (RCA değeri 1 ve üzerinde olan) 1.212 ürün tespit edilirken 2018 yılında bunların sadece 721'i Kırgızistan'a satılabilmektedir.

Sonuç olarak Türkiye'nin Kırgızistan pazarına satabileceği 491'i Türkiye'nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ürün olmak üzere toplamda **2.032 ürün daha** olduğu görülmektedir. Kırgızistan, tespit edilen 491

üründe dünyadan 637 milyon dolarlık ithalat yaparken 2.032 ürünün tamamında ise 1,6 milyar dolarlık ithalat yapmıştır.

Türk ihracatçılarının ilk aşamada dünya pazarlarında da rekabet üstünlüğü olan, ancak Kırgızistan pazarına hiç satamadığı bu 491 ürünü Kırgızistan pazarına rahatça satabileceği bir sonraki aşamada da kalan 1.541 ürünü ihraç edebileceği toplamda da 2032 ürünün olduğu açıkça görülmektedir.

Aşağıdaki tabloda Kırgızistan'ın dünyadan en çok ithal ettiği ilk yirmi beş ürün ve bu ürünlerden Türkiye'den yaptığı ithalat, ithalatın payı ve RCA değerlerinin görülmektedir. **Kırgızistan'ın dünyadan en çok ithal ettiği ilk yirmi beş ürününü 16 tanesinin Türkiye'nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne (RCA değeri 1 ve üzeri) sahip olduğu tespit edilirken** 8 tanesinde ise Türkiye'nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğü yoktur. Bir üründe (271121 "Doğal gaz (gaz halinde)" GTİP kodlu ürün) ise Türkiye hiç ihracat yapmamış dolayısı ile RCA değeri sıfırdır. İlk yirmi beş ürünün dünyadan toplam ithalatı 2,06 milyar dolar olurken bunun yaklaşık 58 milyon doları Türkiye'den yapılmıştır. İlk yirmi beş üründe Türkiye'den yapılan ithalat Türkiye'den yapılan toplam ithalatın yaklaşık %20'ini oluşturmaktadır.

Kırgızistan 2018 yılında en çok 271019 "Diğer yağlar ve müstahzarlar" GTİP kodlu ürünü ithal ederken bu ürünlerdeki ithalat değeri 489 milyon dolar Türkiye'den yaptığı ithalat ise 1,5 milyon dolar olmuştur. Türkiye'nin RCA değeri 0,44 olan (uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğü olmayan) Türkiye'nin bu ithalattaki payı %0,3 olarak gerçekleşmiştir.

Kırgızistan ikinci olarak en çok 306,7 milyon dolarlık 271012 "Petrol ve bitümenli yağlardan elde edilen hafif yağlar ve müstahzarları (petrol veya bitümenli yağ oranı \geq %70)" GTİP kodlu ürün ithal etmiştir. Kırgızistan, Türkiye'nin RCA değeri 0,81 olan (uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğü olmayan) bu üründe Türkiye'den hiç ithalat yapmamıştır.

Kırgızistan üçüncü olarak en çok 201,9 milyon dolarlık 640299 "Ayakkabı; dış taban yüzü kauçuk, diğer" GTİP kodlu ürün ithal etmiştir. Kırgızistan, Türkiye'nin RCA değeri 0,74 olan (uluslararası piyasalarda

rekabet üstünlüğü olmayan) bu üründe Türkiye’den yaklaşık 5 milyon dolarlık ithalat yapmıştır. Bu ithalatın toplam ithalat içindeki payı ise %2,5 olmuştur.

Açıkça görülmektedir ki **Kırgızistan’ın en çok ithal ettiği ilk üç üründe Türkiye’nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğü yoktur.**

Kırgızistan’ın dünyadan en çok ithal ettiği ilk yirmi beş ürün Türkiye’nin RCA değerlerine göre sıralandığında ise en yüksek RCA değerinin 29,8 ile 721420 “Köşeli çubuklar (çentik, yiv, oluk vb. şekil bozuklukları olan)” GTİP kodlu üründe olduğu görülürken, bu üründe Kırgızistan dünyadan 42,7 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirmiş, Türkiye’den ise hiç alım yapmamıştır.

İkinci sırada en yüksek RCA değerinin 13,6 ile 151219 “Ayçiçeği tohumu yağları (diğer)” GTİP kodlu üründe olduğu görülürken, bu üründe Kırgızistan dünyadan 30,3 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirmiş, Türkiye’den ise hiç alım yapmamıştır.

Üçüncü sırada en yüksek RCA değerinin yaklaşık 7 ile 600410 “Örme veya kroşe mensucat (en>30cm, elastomerik iplik >%5) (60.01 Pozisyonundakiler hariç))” GTİP kodlu üründe olduğu görülürken, bu üründe Kırgızistan dünyadan 45,4 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirmiş, Türkiye’den ise 20,6 milyon dolarlık alım yapmıştır. Bu ithalatın toplam ithalat içindeki payı ise %45,4 olmuştur.

Açıkça görülmektedir ki Kırgızistan’ın en çok ithal ettiği ilk yirmi beş üründe Türkiye’nin RCA değerinin en yüksek olduğu ürünler incelendiğinde ilk üç sırada yer alan ürünlerden sadece iki tanesinde Kırgızistan’ın Türkiye’den ithalat yaptığı görülmektedir.

• Kırgızistan'ın Dünyadan En Çok İthal Ettiği 25 Ürün ve Türkiye'nin RCA Değerleri (Tablo I)

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	Kırgızistan'ın Dünyadan İthalatı (1000 \$)	Kırgızistan'ın Türkiye'den İthalatı (1000 \$)	Kırgızistan'ın Türkiye'den İthalatının Dünyadan İthalatına Oranı	Türkiye RCA (X)
'721420	Köşeli çubuklar (çentik, yiv, oluk vb. şekil bozuklukları olan)	42.694		0,0%	29,80
'151219	Ayçiçeği tohumu yağları (diğer)	30.327		0,0%	13,62
'600410	Örme veya kroşe mensucat (en>30cm, elastomerik iplik >%5)	45.355	20.608	45,4%	6,99
'540833	Diğer dokunmuş mensucat; renkli ipliklerden	41.561	8	0,0%	5,28
'961900	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	22.961	6.603	28,8%	5,07
'610342	Erkek/erkek çocuk için pantolon, askılı tulum, kısa pant.ve şort pamuktan	38.965	11.694	30,0%	4,18
'551599	Devamsız sentetik elyafın diğer karışımları ile dokumalar	69.230	70	0,1%	3,68
'310230	Amonyum nitrat	21.347		0,0%	2,79
'180690	Diğer çikolata, kakao içeren gıda müstahzarları	31.089	559	1,8%	2,50
'551299	Dokunmuş mensucat; sentetik devamsız lif<%85, baskılı	33.971		0,0%	2,44
'611430	Diğer giyim eşyası; sentetik ve suni liflerden (örme veya kroşe)	27.949	10	0,0%	2,34
'240220	Tütün içeren sigaralar	78.479		0,0%	2,14

• Kırgızistan'ın Dünyadan En Çok İthal Ettiği 25 Ürün ve Türkiye'nin RCA Değerleri (Tablo II)

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	Kırgızistan'ın Dünyadan İthalatı (1000 \$)	Kırgızistan'ın Türkiye'den İthalatı (1000 \$)	Kırgızistan'ın Türkiye'den İthalatının Dünyadan İthalatına Oranı	Türkiye RCA (X)
'020714	Horoz ve tavukların parçalanmış et ve sakatları (dondurulmuş)	21.838	127	0,6%	1,91
'220210	Sular alkolsüz diğer içecekler	32.937	30	0,1%	1,81
'870899	Kara taşıtları için diğer aksam, parçaları	25.719	1.060	4,1%	1,69
'830242	Mobilyalar için adi metallerden diğer donanım, tertibat vb. eşya	82.419	318	0,4%	1,04
'271012	Petrol ve bitümenli yağlardan elde edilen hafif yağlar ve müstahzarları	306.726		0,0%	0,81
'640299	Ayakkabı; dış taban yüzü kauçuk, diğer	201.911	4.963	2,5%	0,74
'640690	Ayakkabı için diğer aksam	60.306	53	0,1%	0,56
'640291	Ayakkabı; bileği örten	30.613	491	1,6%	0,44
'271019	Diğer yağlar ve müstahzarlar	489.447	1.504	0,3%	0,44
'880240	Uçak ve diğer hava taşıtları (boş ağırlık >15000 kg)	39.379		0,0%	0,30
'300490	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan diğer ilaçlar	128.786	9.938	7,7%	0,24
'851712	Hücreli ağırlar için veya diğer kablosuz ağırlar için telefonlar	108.365	5	0,0%	0,01
'271121	Doğal gaz (gaz halinde)	46.188		0,0%	
Diğer ürünler		3.233.384	232.191	7,2%	
Toplam		5.291.946	290.232	5,5%	

Kaynakça

Dünya Bankası (The World Bank). (2019, Şubat 10). *World Integrated Trade Solution (WITS): The World Bank*. Dünya Bankası Web sitesi: <https://wits.worldbank.org/countrystats.aspx> adresinden alındı

Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Organization, WTO). (2019, Eylül 20). *Publications: WTO: A Practical Guide to Trade Policy Analysis*. WTO Web sitesi: https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wto_unctad12_e.pdf adresinden alındı

International Trade Centre (ITC), Trademap. (2019). *Trade Map: ITC*. Kasım 18, 2019 tarihinde ITC Web sitesi: <https://www.trademap.org/> adresinden alındı

International Trade Centre, MacMap. (2019, Ekim 24). *Market Analysis Tools: ITC*. ITC Web sitesi: <https://marketanalysis.intracen.org/TradeMap.aspx> adresinden alındı

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM). (2019). Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM).